

Opgave 1 Hobbits, Hooligans en Vulcans

Tegen democratie is een boek van de Amerikaanse filosoof Jason Brennan. Daarin schrijft hij dat je tijdens verkiezingen burgers in drie soorten kiezers kan opdelen. Hij noemt ze Hobbits, Hooligans en Vulcans. Elk van deze groepen kiezers heeft kenmerkende eigenschappen:

tekst 1

- Hobbits weten niet veel van politiek en laten de boze buitenwereld het liefst voor wat die is.
- Hooligans verdiepen zich alleen in politiek om hun eigen mening bevestigd te krijgen. Ze zijn overtuigd van hun eigen gelijk.
- Vulcans denken als enige rationeel en filosofisch na over politiek en denken niet alleen vanuit zichzelf.

bron: Jason Brennan, Against Democracy, 2016

De Vulcans vormen de kleinste groep. De Hobbits en Hooligans vormen volgens Brennan bijna de hele Amerikaanse bevolking. Toch kunnen ze volgens hem beter niet deelnemen aan politiek.

Ook Plato verdeelt de samenleving in drie groepen: mensen die moeten leidinggeven, mensen die de staat moeten bewaken en mensen die moeten werken.

- 2p 1 Leg uit dat Plato's verdeling in drie groepen voortkomt uit zijn mensbeeld. Leg vervolgens uit dat Plato Vulcans ideale heersers zou vinden.

Brennan is tegen democratie. Volgens hem hebben burgers niet genoeg kennis om te participeren in politiek. Brennan schrijft:

tekst 2

Je zou kunnen tegenwerpen: 'Kiezers hoeven geen politiek expert te zijn. Ze moeten net genoeg weten om de zittende klojo's eruit te gooien wanneer ze hun werk slecht doen.' Maar om te weten of de klojo's hun werk slecht doen, heb je een heleboel sociaalwetenschappelijke kennis nodig. Kiezers moeten weten wie de zittende klojo's zijn, wat ze gedaan hebben, wat ze hadden kunnen doen [...], en of de nieuwe uitdagers wel beter zullen zijn dan de zittende klojo's. Over het algemeen hebben kiezers hier geen enkele kennis van. Ze weten meestal niet wie de macht heeft, of wat voor macht deze mensen hebben. [...] Vaak weten ze zelfs niet of zaken [zoals criminaliteitscijfers of de economie] beter of slechter zijn geworden.

bron: Jason Brennan, Against Democracy, 2016

Joseph Schumpeter is niet tegen democratie, maar zou het wel met Brennan eens kunnen zijn dat kiezers niet genoeg kennis hebben om deel te nemen aan politiek. Schumpeter geeft vier redenen waarom participatie volgens hem weinig oplevert.

- 2p **2** Geef een argumentatie **voor** Brennans opvatting in tekst 2 dat kiezers onvoldoende kennis hebben om deel te nemen aan politiek. Gebruik daarbij **twee** van Schumpeters redenen waarom participatie volgens hem weinig oplevert.

In het model van democratie als markt is democratische participatie van burgers volgens Schumpeter wel nodig.

- 1p **3** Leg dit uit.

Schumpeter wil met zijn model van democratie als markt een realistische beschrijving van democratie bieden en noemt vier voordelen van dat model. Schumpeter heeft kritiek op het democratische ideaal van John Stuart Mill en Jean-Jacques Rousseau.

- 2p **4** Leg deze kritiek van Schumpeter uit.
Beargumenteer vervolgens met **een** van de voordelen van democratie als markt of jij het eens bent met deze kritiek.

Volgens Brennan denken veel filosofen dat een ongeïnteresseerde en onwetende Hobbit door mee te doen aan politiek in een rationele Vulcan kan veranderen, die wel inhoudelijk over politiek kan nadenken en oordelen. Brennan is het daar niet mee eens. Hij stelt dat Hobbits hooguit in Hooligans kunnen veranderen. Net zoals de meest fanatieke supporters hebben Hooligans een zeer uitgesproken mening en bekijken ze alles vanuit hun eigen perspectief. Ze kijken vaak neer op mensen die een andere opvatting hebben, stelt Brennan.

Mill is voor betrokken burgerschap en legt zijn kritiekpunten op een regering van experts uit aan de hand van het idee van een goede despoot.

- 2p **5** Beargumenteer met **twee** van Mills kritiekpunten op een regering van experts of jij het met Brennan eens bent dat Hobbits **niet** betrokken moeten worden bij politiek.

Brennan legt zijn kritiek op democratie uit door de uitkomst van verkiezingen te vergelijken met het halen van een cijfer voor een toets.

tekst 3

Stel je voor dat een docent tegen haar klas van 210 miljoen leerlingen zegt: 'Over drie maanden hebben jullie een toets. Je zal geen persoonlijk cijfer krijgen. In plaats daarvan zal ik al jullie cijfers optellen en krijgen jullie allemaal het gemiddelde.'

Niemand zal gaan leren voor zo'n toets en het gemiddelde cijfer zal een onvoldoende zijn.

bron: Jason Brennan, Against Democracy, 2016

- 1p **6** Robert Nozick heeft kritiek op democratie als staatsvorm.
Geef met Nozicks opvatting **en** tekst 3 een argument **tegen** democratie.

Democratie wordt vaak gedefinieerd op basis van de kernwaarde gelijkheid. Democratie en het stemrecht dat daarbij hoort, geven uitdrukking aan het idee dat alle burgers gelijk zijn.

Democratie kan ook worden gedefinieerd op basis van de kernwaarde vrijheid.

- 2p **7** Geef een definitie van democratie waarbij je ingaat op vrijheid als kernwaarde.
Geef vervolgens een vooronderstelling bij deze definitie.

Brennan stelt als alternatief voor democratie een epistocratie voor. Een epistocratie is een nieuw bedachte staatsvorm waarbij de macht in handen is van mensen met politieke kennis. Kiezers die goed geïnformeerd zijn over de politiek moeten daarbij meer invloed hebben dan kiezers die dat niet zijn.

Brennans epistocratie sluit aan bij Mills opvatting over stemrecht.

1p **8** Leg dit uit.

Robert Dahl geeft tien voordelen van een democratie.

2p **9** Beargumenteer of jij het eens bent met Brennan dat de democratie in een epistocratie moet veranderen. Ga daarbij in op **twee** door Dahl genoemde voordelen van democratie.